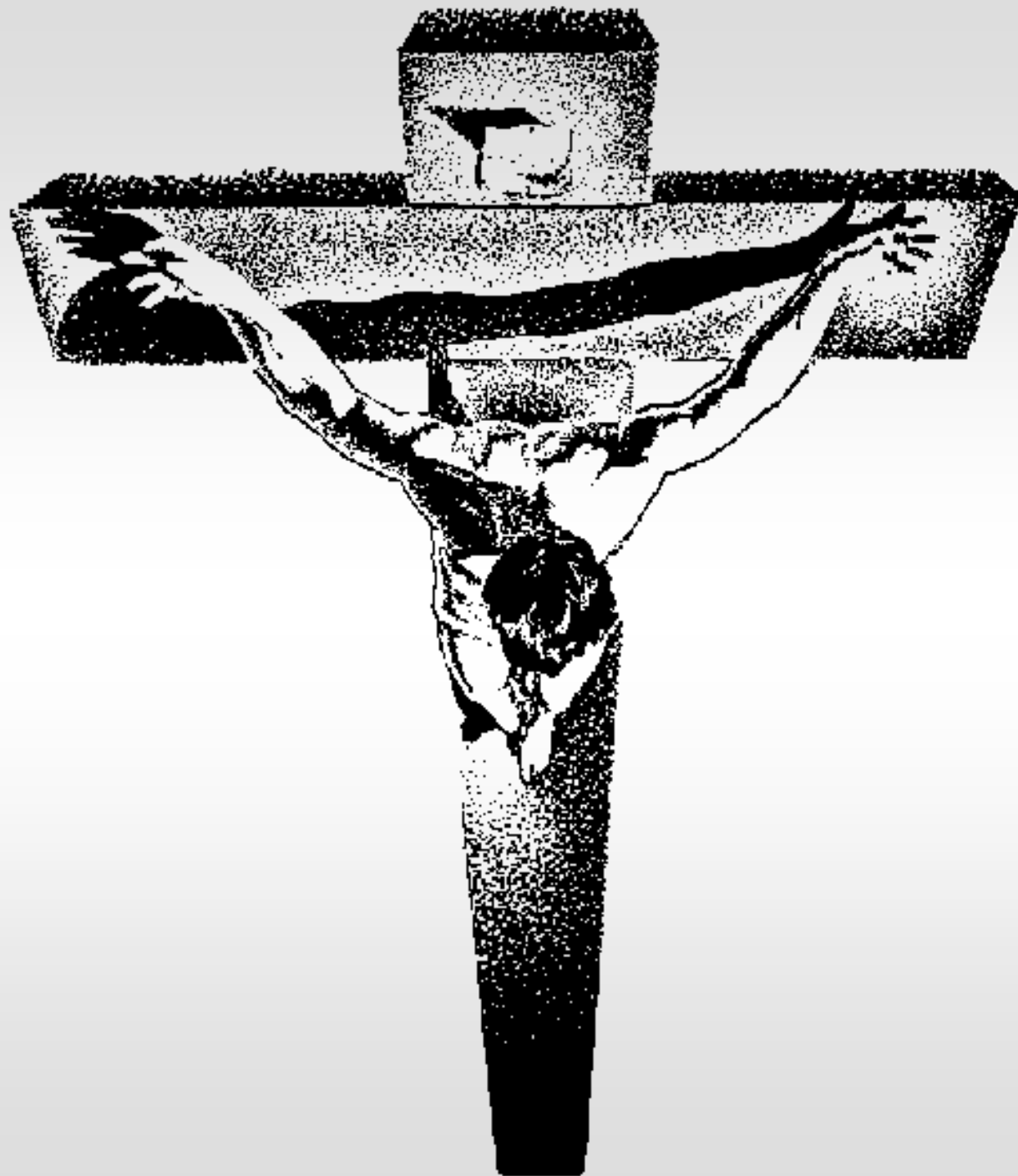

**ISUSOVA
MUKA,
SMRT I
USKRSNUĆE**

Nalije zatim vodu u praonik i počne učenicima prati noge i otirati ih ubrusom kojim je bio opasan.

Dode tako do Šimuna Petra. A on će mu: "Gospodine! Zar ti da meni pereš noge?"

(Iv 13, 5-6)

I uze kruh, zahvali, razlomi i dade im govoreći: "Ovo je tijelo moje koje se za vas predaje. Ovo činite meni na spomen."

Tako i čašu, pošto večeraše, govoreći: "Ova čaša novi je Savez u mojoj krvi koja se za vas proljeva."

(Lk 22, 19-20)

Dvorana Posljednje večere

**Tada iziđe te
se po običaju
zaputi na
Maslinsku
goru.
Za njim
pođoše i
njegovi
učenici.
(Lk 22,39-40)**

Getsemanski vrt

Tada dođe Isus s njima u predio zvan Getsemani i kaže učenicima: "Sjednite ovdje dok ja odem onamo pomoliti se." I povede sa sobom Petra i oba sina Zebedejeva. Spopade ga žalost i tjeskoba. Tada im reče: "*Duša mi je nasmrt žalosna. Ostanite ovdje i bdijte sa mnom!*"

(Mt 26, 36-38)

Maslinska gora i Crkva krvava znojja Isusova

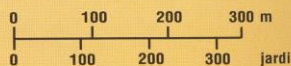
**A kad je bio
u smrtnoj
muci,
usrdnije
se molio.
I bijaše
znoj njegov
kao
kaplje krvi
koje su
padale
na zemlju.
(Lk 22,43-44)**

Karta 22

JERUZALEM U ISUSOVO VRIJEME

Herod Veliki bio je vrstan graditelj. On je od Jeruzalema načinio veličanstven grad, ukrašen velikim židovskim hramom. U naše vrijeme otkriveno je nekoliko iskopina iz tog vremena, uključujući dio stepenica što su vodile u hram te ribnjake Siloe i Bethesda. Karta prikazuje mjesta najvažnijih događaja posljednjih dana Isusova života u Jeruzalemu.

Mjerilo

Isusovo suđenje i križni put.

Unutrašnjost crkve

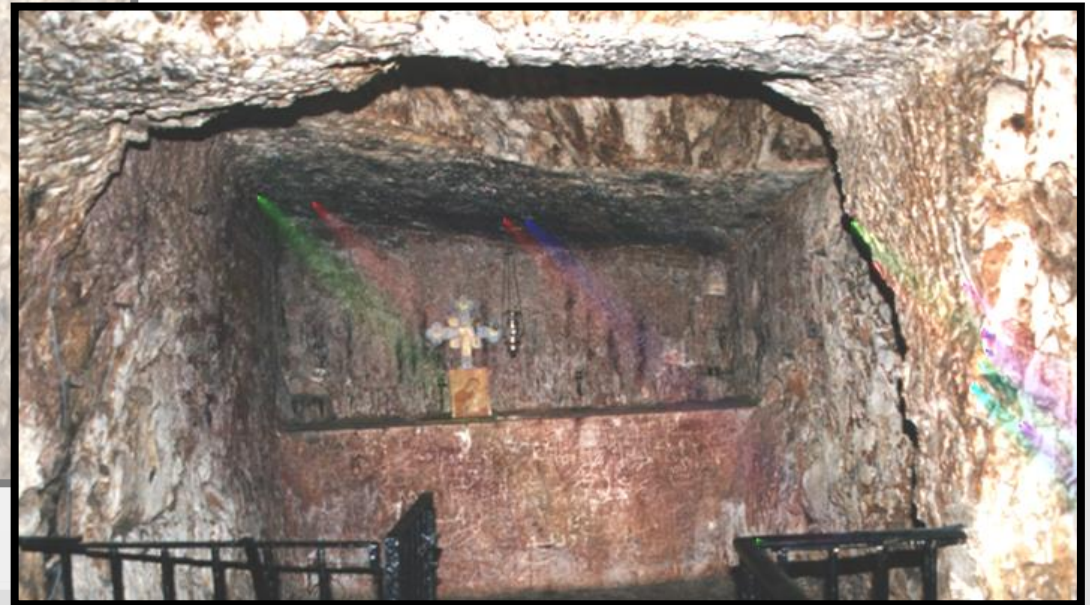
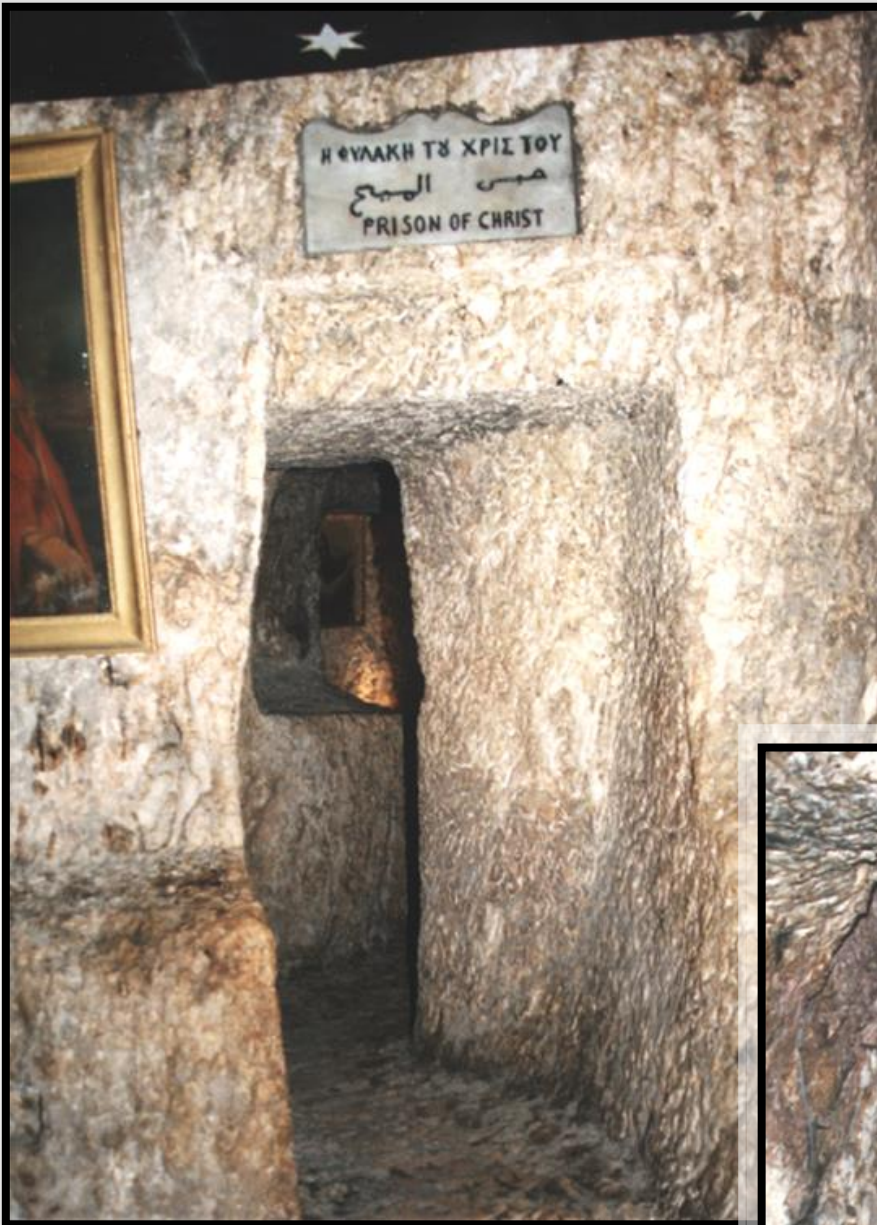

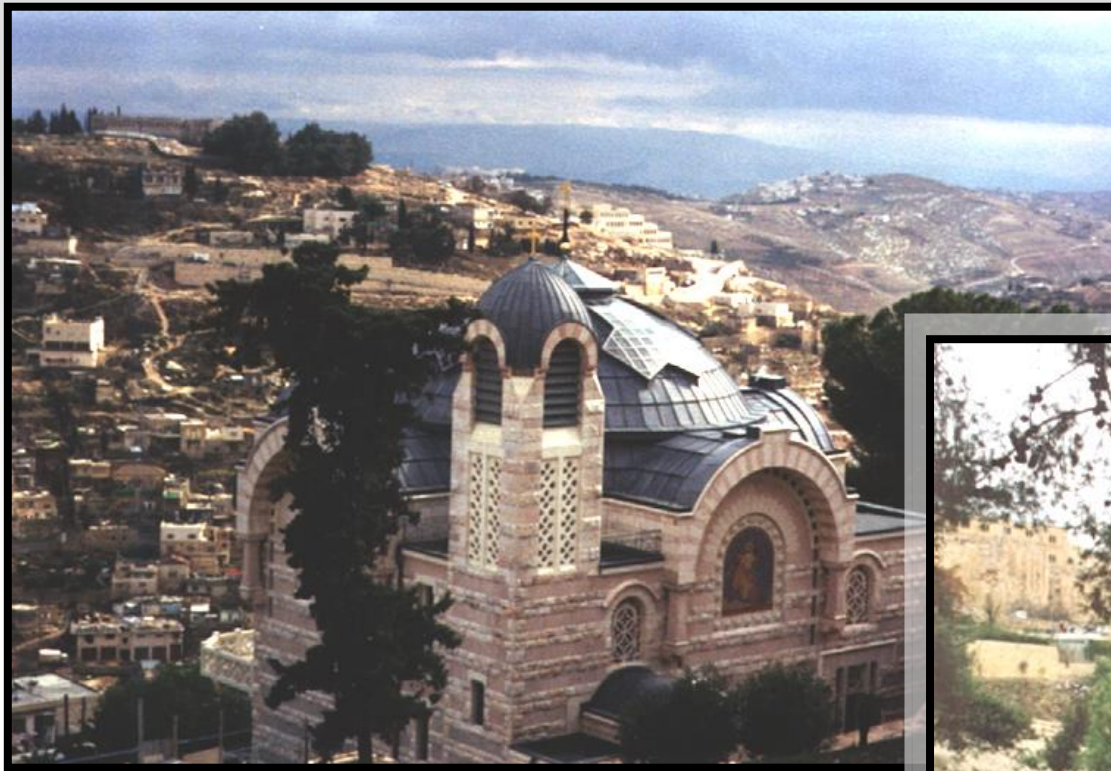
Kamen na kojem je Isus molio

Isusov zatvor

Nato uhvatiše Isusa i odvedoše ga velikomu svećeniku Kajfi, kod kojega se sabraše pismoznanci i starješine. A Petar je išao za njim izdaleka do dvora velikog svećenika; i ušavši unutra, sjedne sa stražarima da vidi svršetak.

(Mt 26, 57-58)

Malo zatim nazočni pristupiše Petru i rekoše: "Doista, i ti si od njih! Ta govor te tvoj izdaje!"

On se tada stane zaklinjati i preklinjati: "Ne znam toga čovjeka." I odmah se oglasi pijetao. I spomenu se Petar riječi koju mu Isus reče: "Prije nego se pijetao oglasi, triput ćeš me zatajiti." I iziđe te gorko zaplaka.

(Mt 26, 73-75)

Pilat ih opet upita: "Što dakle da učinim s ovim kojega zovete kraljem židovskim?" A oni opet povikaše: "Raspni ga!" Reče im Pilat: "Ta što je zla učinio?" Povikaše još jače: "Raspni ga!" Hoteći ugoditi svjetini, Pilat im pusti Barabu, a Isusa izbičeva i preda da se razapne.

(Mk 15, 12-15)

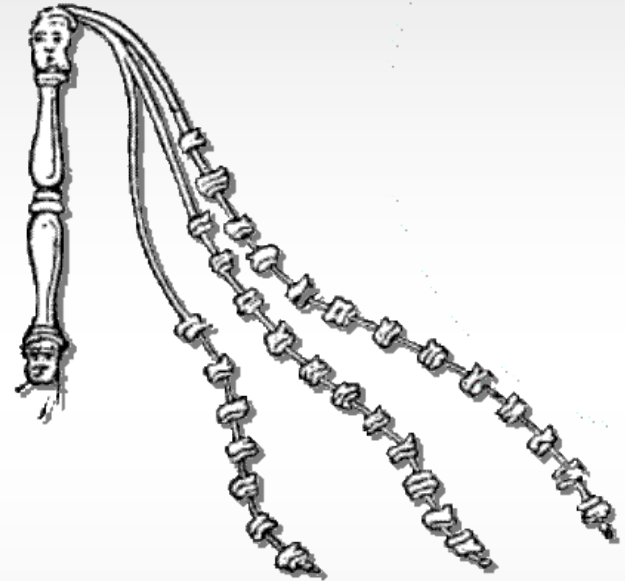
Kod bičevanja je Židovima broj udaraca bio ograničen na 40, pa je uobičajeno bilo „samo” 39!

Kod Rimljana broj udaraca nije bio ograničen, ali se nije smjelo bičevati do smrti, jer je osuđenik morao umrijeti na križu.

Bič (flagrum) sastoji se od više kožnih remena koji imaju:

- **upletene slomljene ovčje kosti (da razderu kožu)**
- **na krajevima olovne kuglice (za pojačavanje udarca)**

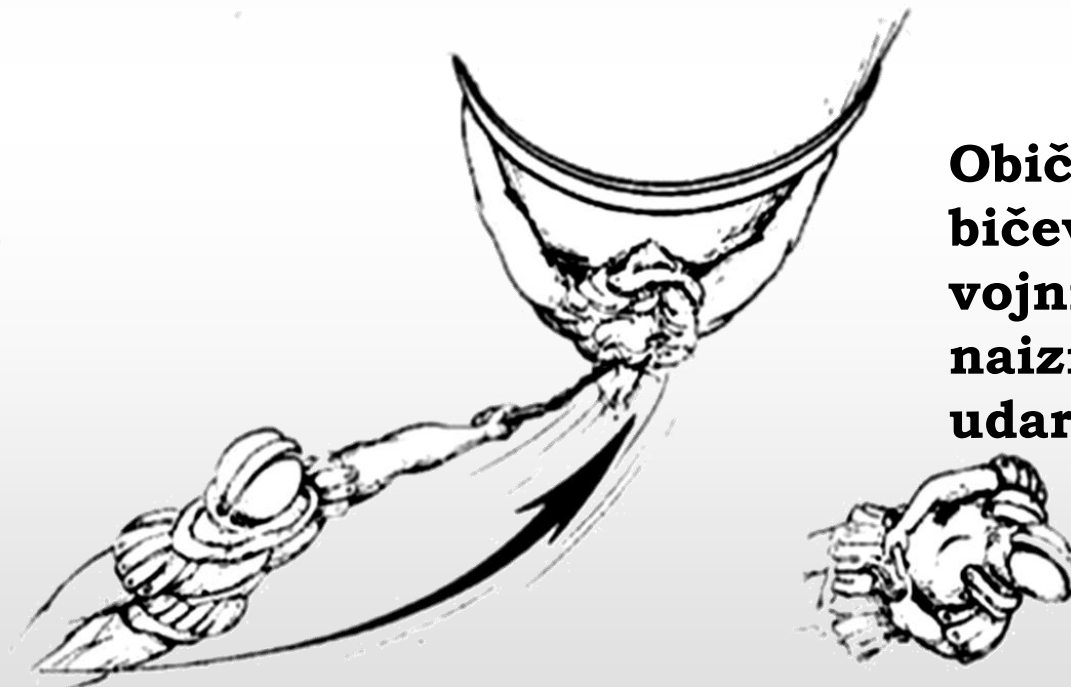
Bičevanje je uz bol izazivalo i velike razderotine (sve do kosti), a količina izgubljene krvi ovisila je o veličini oštećenih površinskih vena.

Osuđenik je vezan uz stup, podignutih ruku da se spriječi izmicanje udarcima.

Obično su bičevala dvojica vojnika, naizmjenično udarajući.

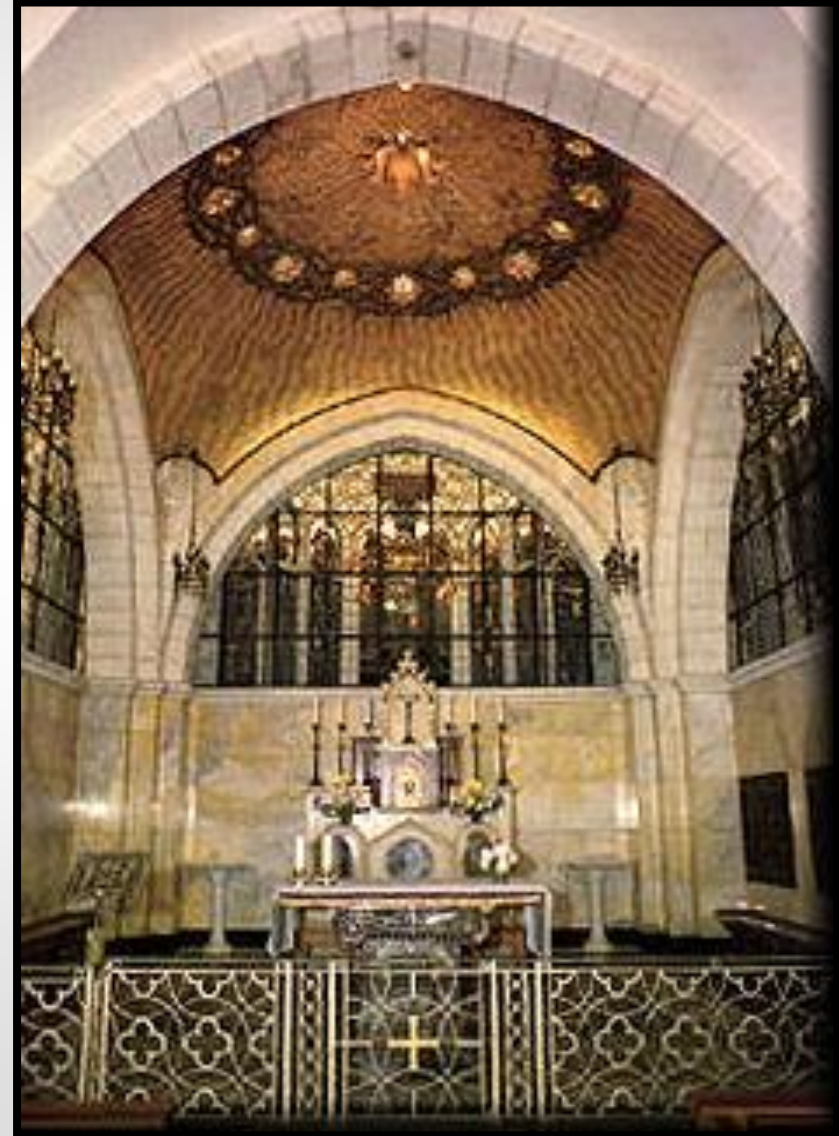

**Bičevani osjeća bol
kao kod opekotina 3. stupnja.**

**Udarac bičem može
oslijepiti bičevanog,
a čak ga i ubiti ako mu razdere vratne žile.**

Kapela bičevanja

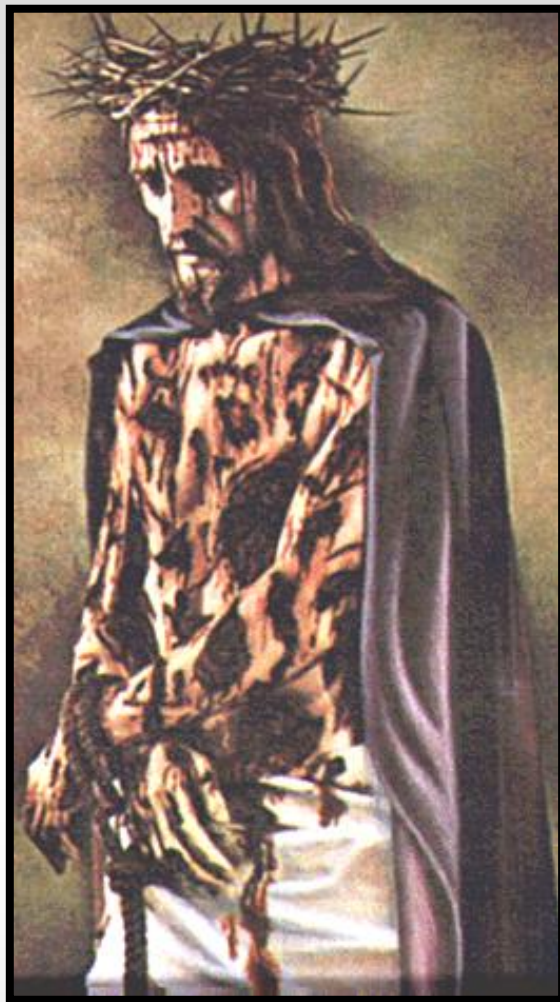

Vojnici ga odvedu u unutarnjost dvora, to jest u pretorij, pa sazovu cijelu četvu i zaogrnu ga grimizom; spletu trnov vijenac i stave mu na glavu te ga stanu pozdravljati: "Zdravo, kralju židovski!" I udarahu ga trskom po glavi, pljuvahu po njemu i klanjahu mu se prigibajući koljena. A pošto ga izrugaše, svukoše mu grimiz i obukoše mu njegove haljine.

(Mk 15, 16-20)

ECCE HOMO!

**Pilat izvede Isusa
i posadi na sudačku
stolicu na mjestu
koje se zove
Litostrotos - Pločnik,**

**hebrejski Gabata - a bijaše upravo
priprava za Pashu, oko šeste ure - i kaže
Židovima: "Evo kralja vašega!" Oni na to
povikaše: "Ukloni! Ukloni! Raspni ga!"**

(Iv 19, 13-15)

**Tada im ga preda da se razapne.
Uzeše dakle Isusa. I noseći svoj
križ, iziđe on na mjesto zvano
Lubanjsko, hebrejski Golgota.**

(Iv 19, 16-47)

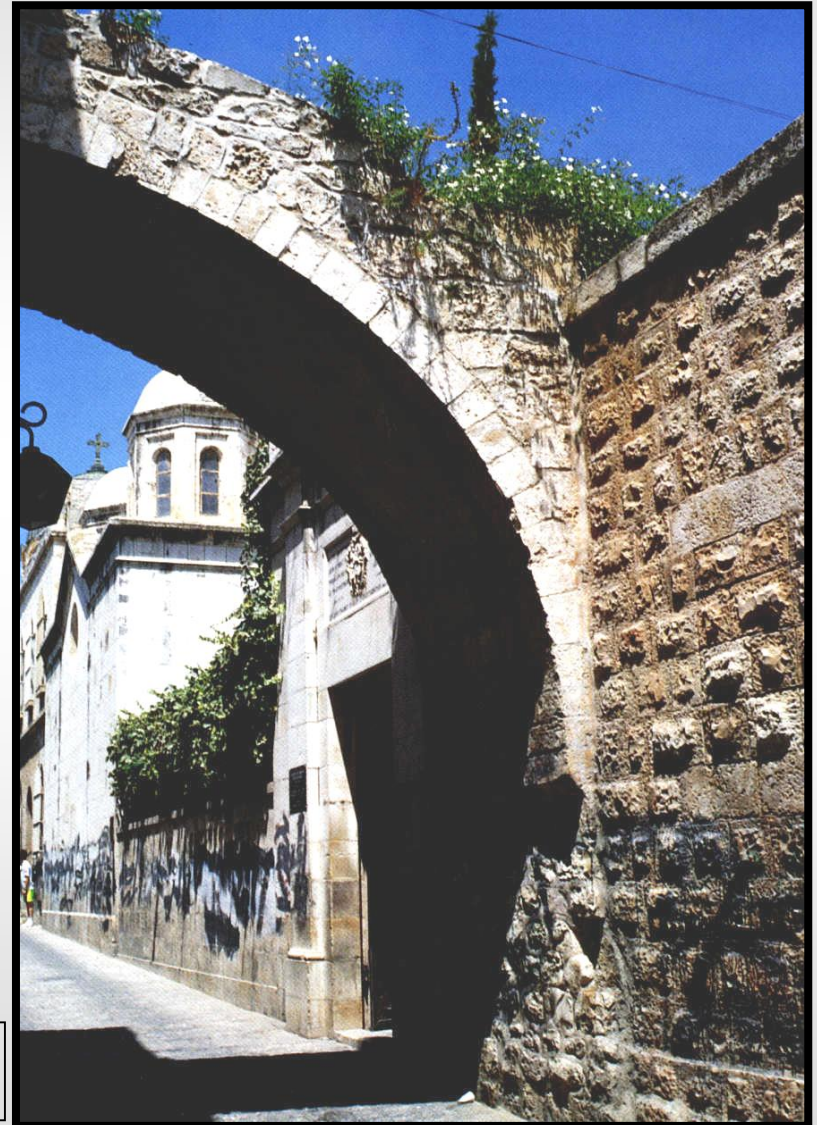
**Isus je nosio poprečnu gredu koja je bila dugačka od 1.5 – 1.8
m i težine od 35 - 57 kg.**

Duljina križnog puta je oko 600-650 m.

Križni put Jeruzalem

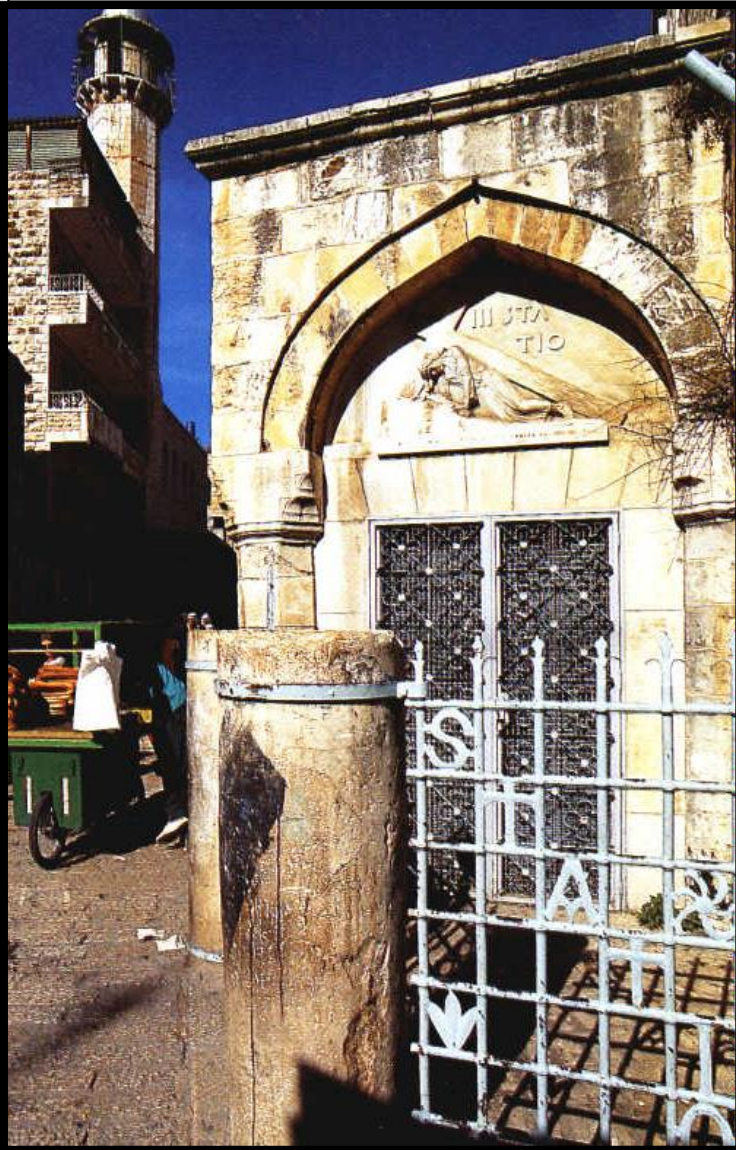

1. Isusa osuđuju na smrt

2. Isus prima na se križ

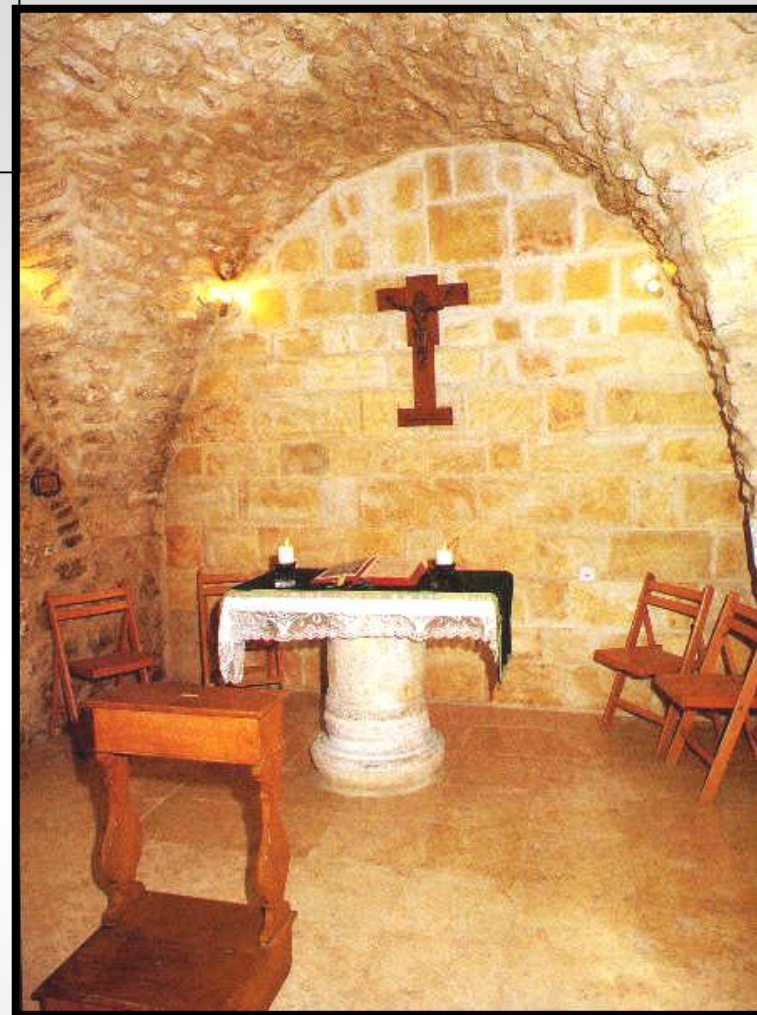
3. Isus pada prvi put pod križem

4. Isus susreće svoju svetu Majku

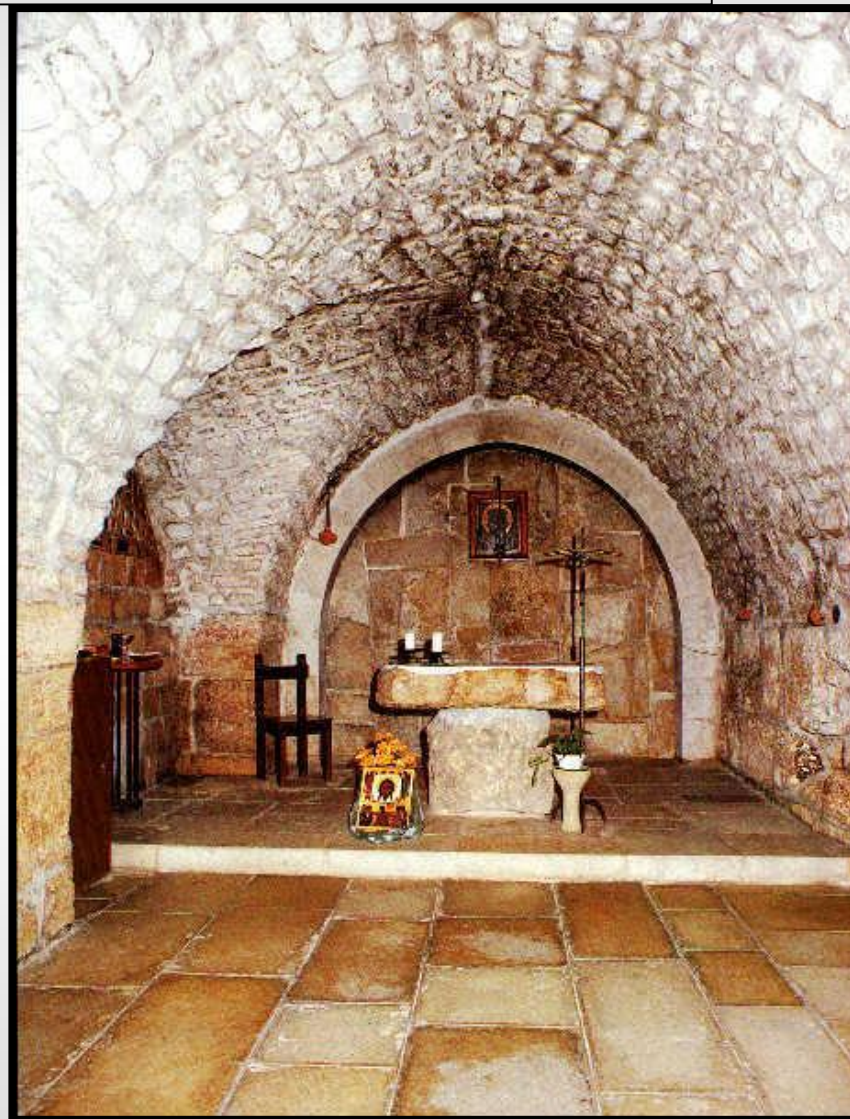
5. Šimun Cirenac pomaže Isusu nositi križ

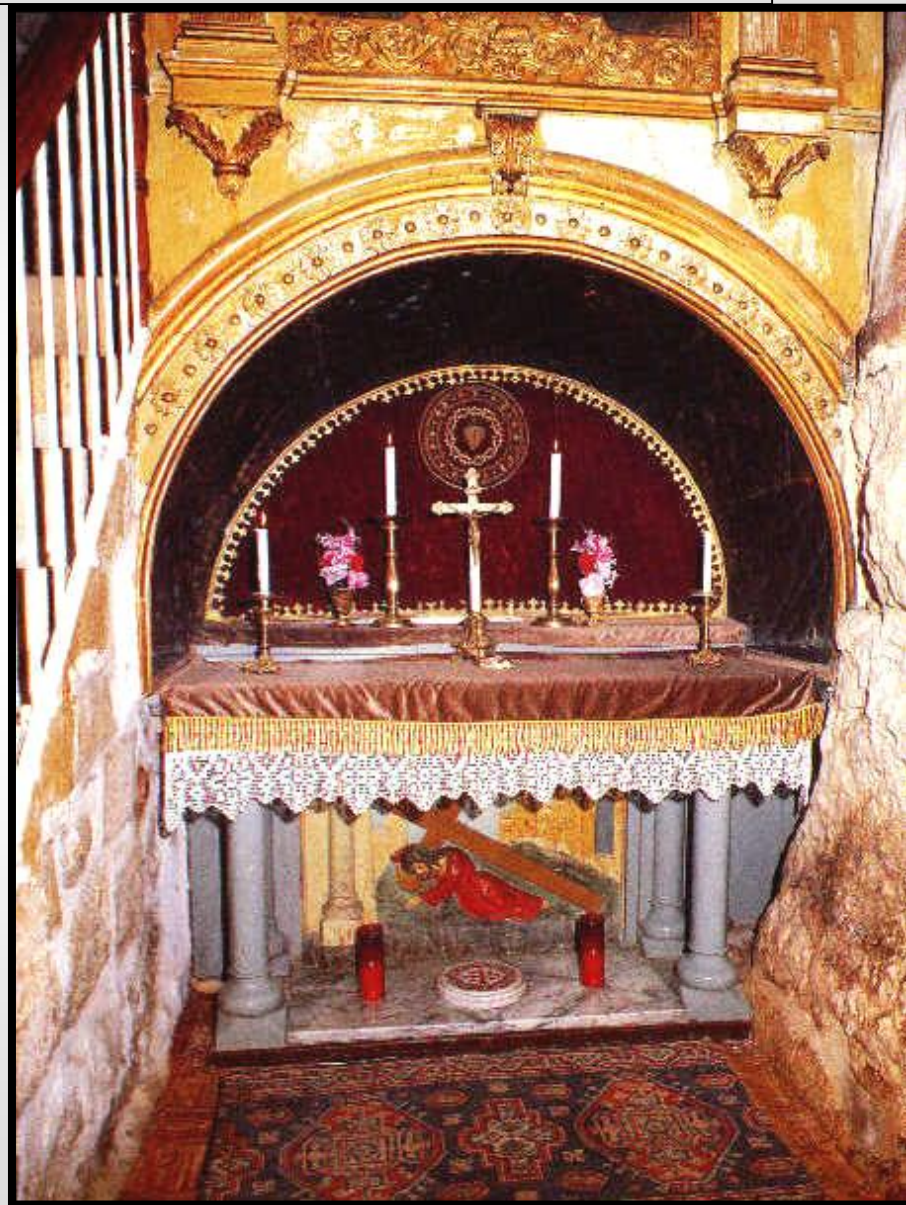
**Izlazeći našu nekoga čovjeka
Cirenca, imenom Šimuna,
i prisile ga da mu ponese križ.**

(Mt 27,32)

6. Veronika pruža Isusu rubac

7. Isus pada drugi put pod križem

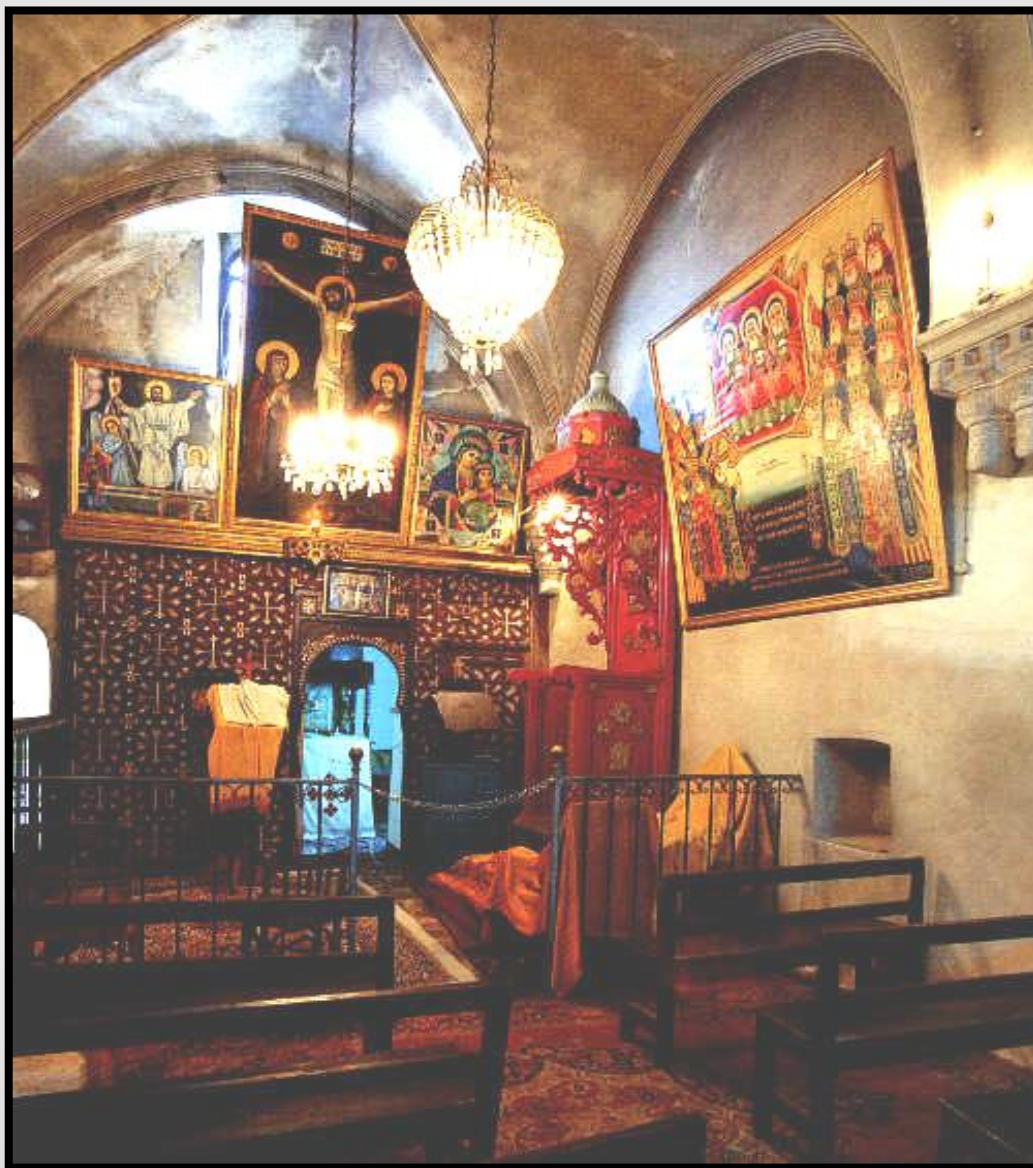
8. Isus tješi jeruzalemske žene

Za njim je išlo silno mnoštvo svijeta, napose žena, koje su plakale i naricale za njim. Isus se okrenu prema njima pa im reče: "Kćeri Jeruzalemske, ne plačite nada mnom, nego plačite nad sobom i nad djecom svojom."

(Lk 23, 27-28)

9. Isus pada treći put pod križem

10. Isusa svlače

**I razdijeliše među se haljine
njegove bacivši kocke.**

(Lk 23,34)

**Pri skidanju odjeće, ponovno
se otvaraju rane i bol se
povećava.**

**Ne bijaše na njem ljepote ni sjaja
da bismo se u nj zagledali,
ni ljupkosti da bi nam se svidio.**

**Prezren bješe, odbačen od ljudi,
čovjek boli, vičan patnjama,
od kog svatko lice otklanja,
prezren bješe, odvrnut.**

**A on je naše bolesti ponio,
naše je boli na se uzeo,
dok smo mi držali da ga
Bog bije i ponižava.**

**Za naše grijehe
probodoše njega,
za opačine naše
njega satriješe.**

**Na njega pade kazna - radi
našeg mira, njegove nas rane
iscijeliše.**

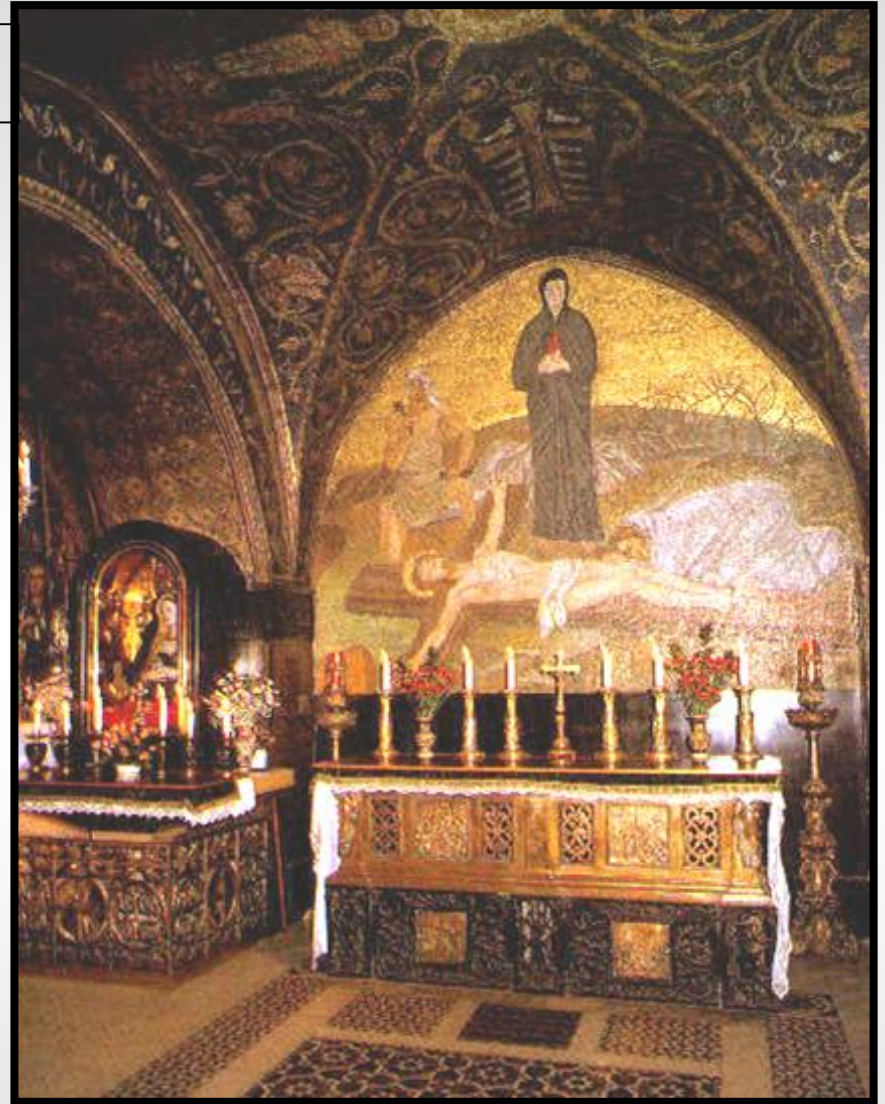
(Iz 53, 1-5)

11. Isusa pribijaju na križ

I kada dođoše na mjesto zvano Lubanja, ondje razapeše njega i te zločince, jednoga zdesna, drugoga slijeva.

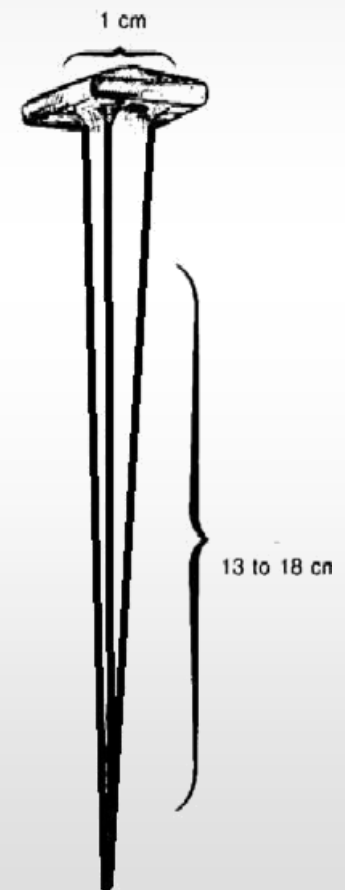
(Lk 23,33)

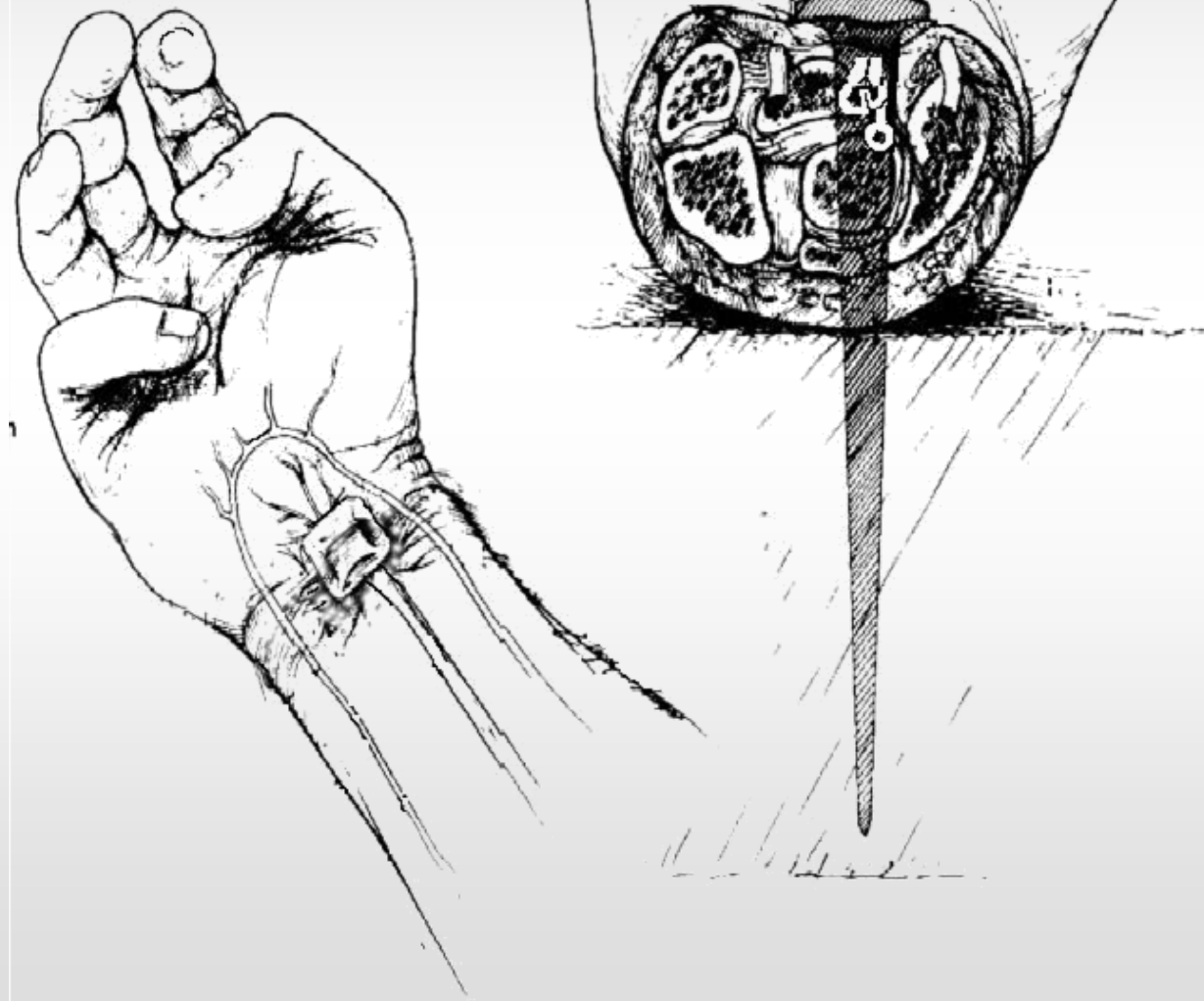
Raspinjanje je okrutan i sramotan način za dugo i bolno umiranje.

Raspeti su na križu živjeli od nekoliko sati do nekoliko dana. Rimski građanin nije mogao biti osuđen na raspinjanje osim u slučaju vojnog dezertiranja.

Osuđenik je prvo pribijen čavlima kroz ruke na poprečnu gredu, a zatim bi ga podigli i osovili na uspravnu gredu. Nakon toga bi mu još prikovali i noge.

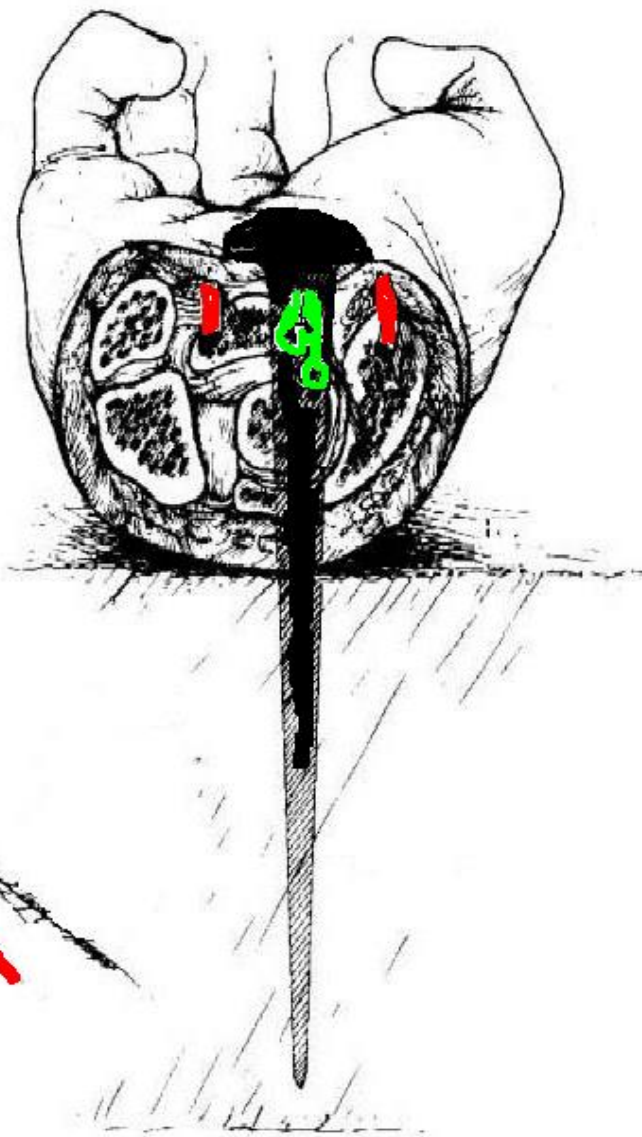
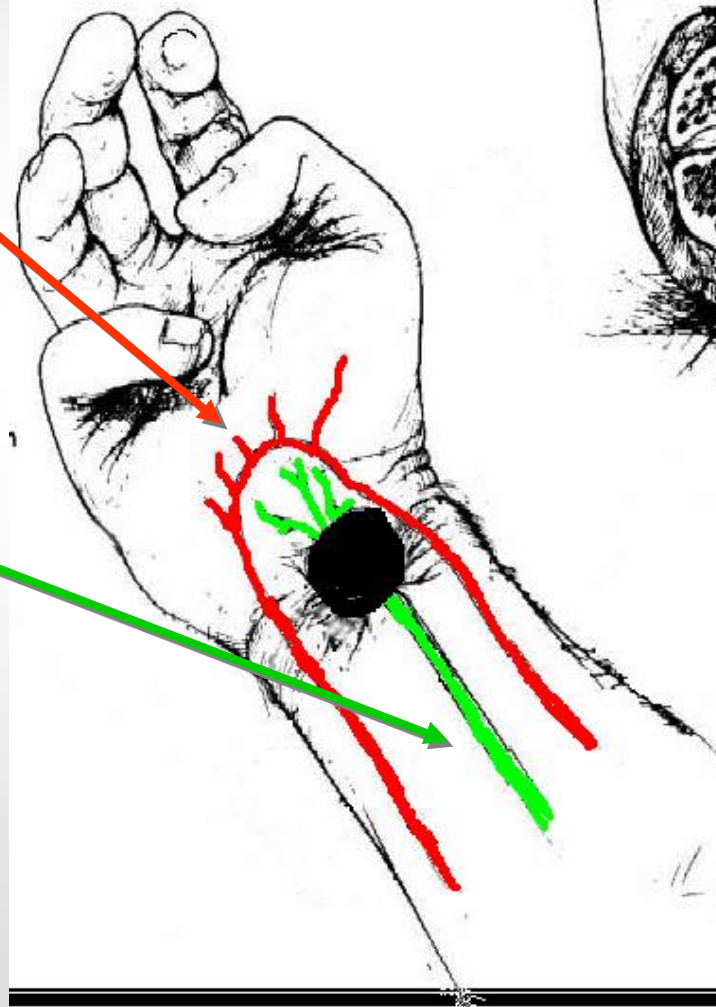

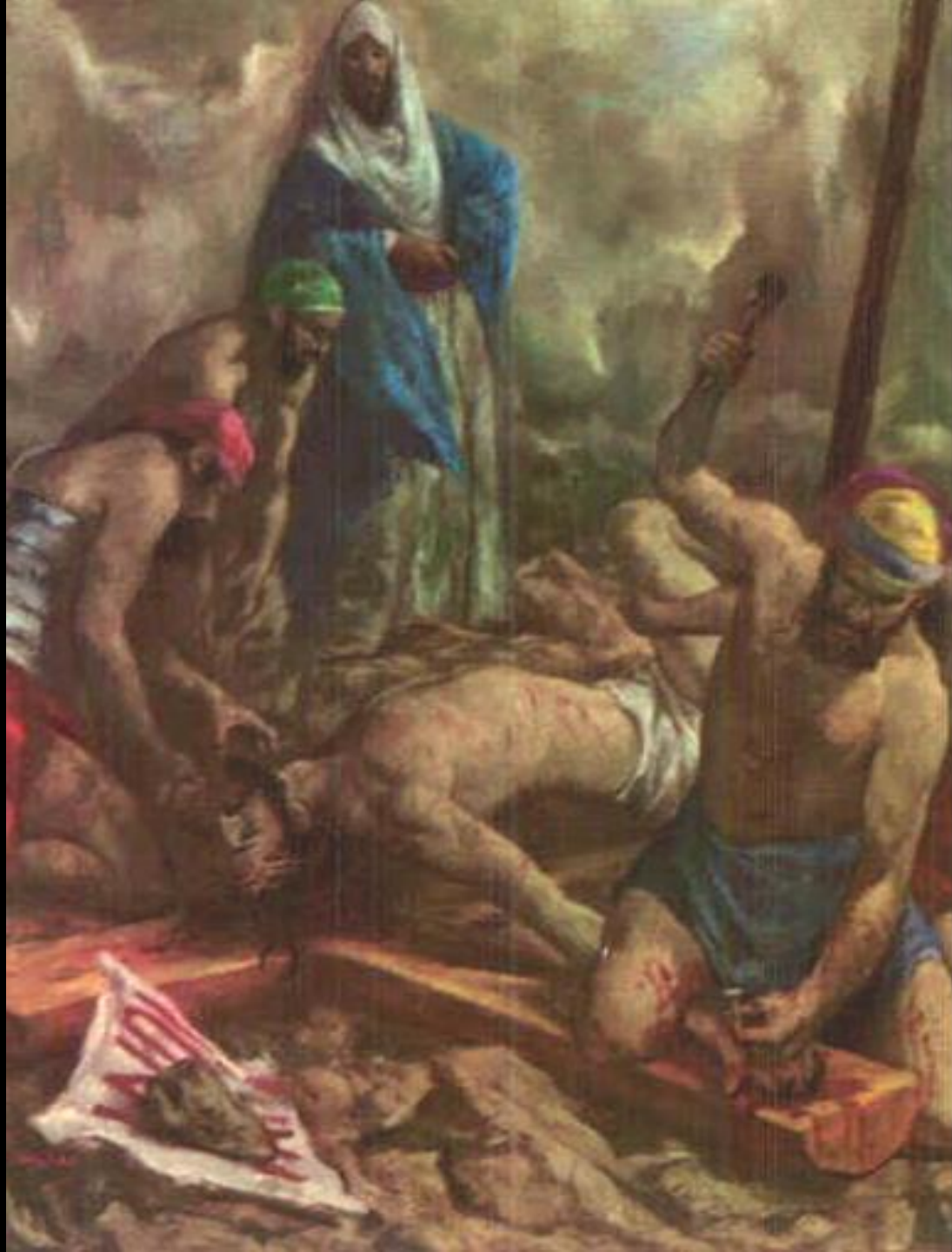
Ruke su prikivali na granici između podlaktice i šake gdje je osigurana najveća čvrstoća i otpor prema težini tijela.

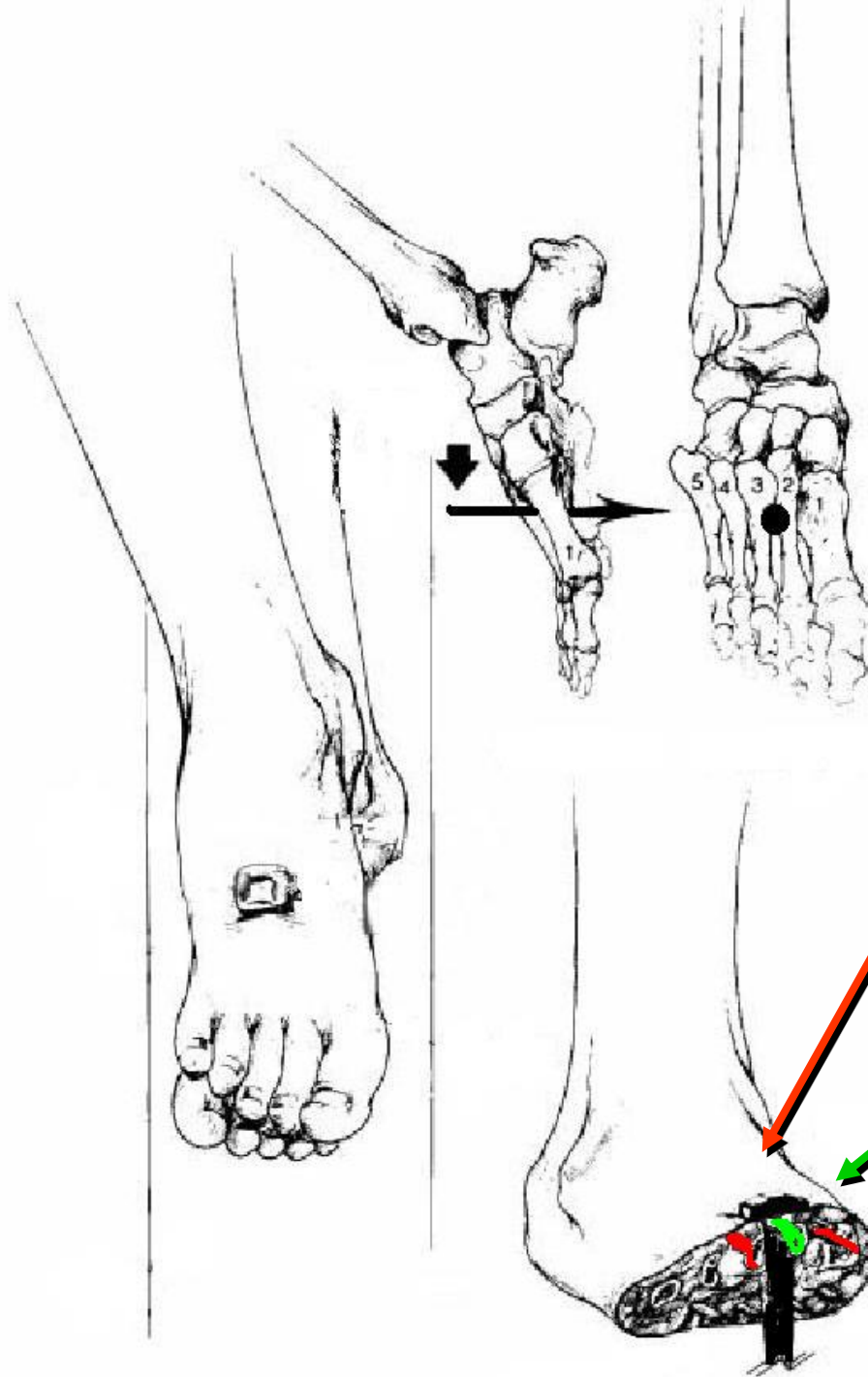

Ruke su prikivali na granici između podlaktice i šake gdje je osigurana najveća čvrstoća i otpor prema težini tijela.

Pri tome čavao ne prolazi kroz **krvne žile** (osuđenik ne umire prebrzo zbog krvarenja), ali prolazi kroz **medijalni živac** i izaziva bolno grčenje tijela.

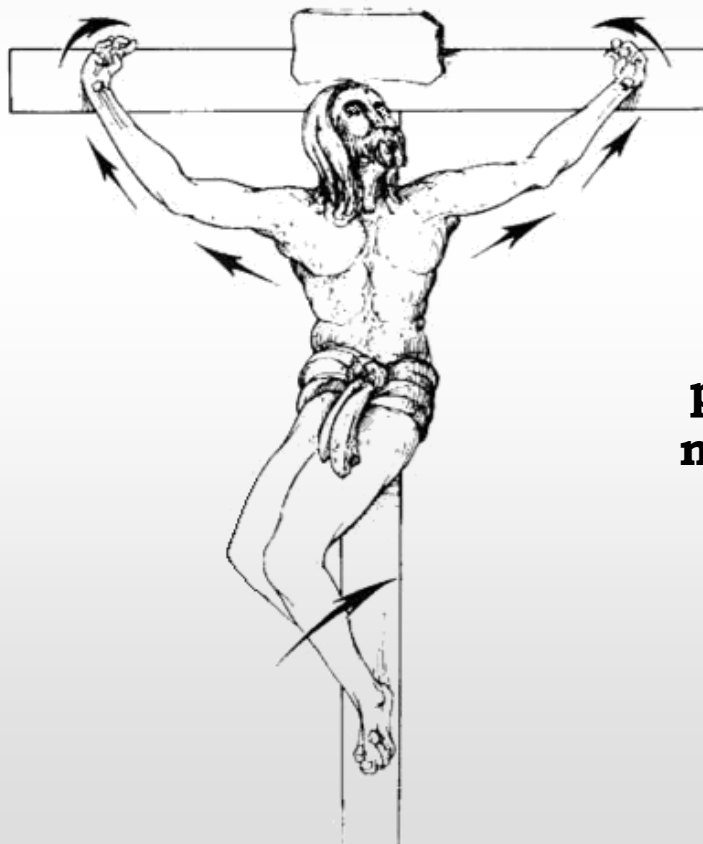
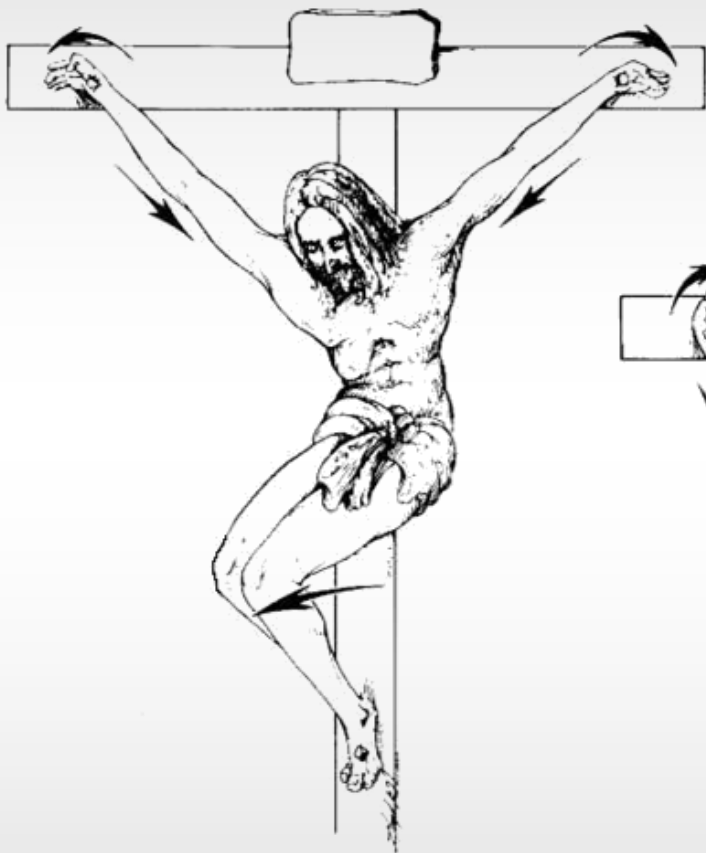

Isto vrijedi za
prikivanje nogu –
izbjegavaju se
krvne žile,
a čavao prolazi
kroz **živac**.

Nakon pribijanja na križ javlja se najprije jaka bol zbog zabijanja čavala i opterećenja rana na rukama i nogama cijelom tjelesnom težinom. Nastupaju i problemi s disanjem.

Raspeti si može samo povremeno pomoći odupirući se na pribijena stopala i oteretivši tako djelomično mišiće ramenog pojasa i prsnog koša.

Sedam Isusovih riječi na križu:

"Oče, oprosti im, ne znaju što čine!"
(Lk 23,34)

**"Zaista ti kažem: danas ćeš biti sa
mnom u raj!,,** (Lk 23,-43)

**"Ženo! Evo ti sina!" Zatim reče
učeniku: "Evo ti majke!"** (Iv 19,26)

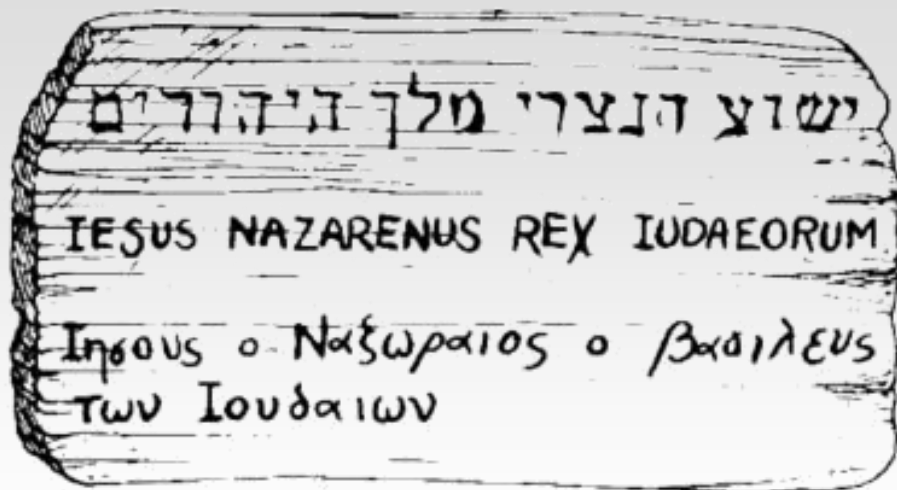
**"Bože moj, Bože moj, zašto si me
ostavio?"** (Mk 15,34)

"Žedan sam." (Iv 19,28)

"Dovršeno je!" (Iv 19,23)

**"Oče, u ruke tvoje predajem duh
svoj!"** (Lk 23,46)

A napisa Pilat i natpis te ga postavi na križ.

Bilo je napisano: "Isus Nazarećanin, kralj židovski."

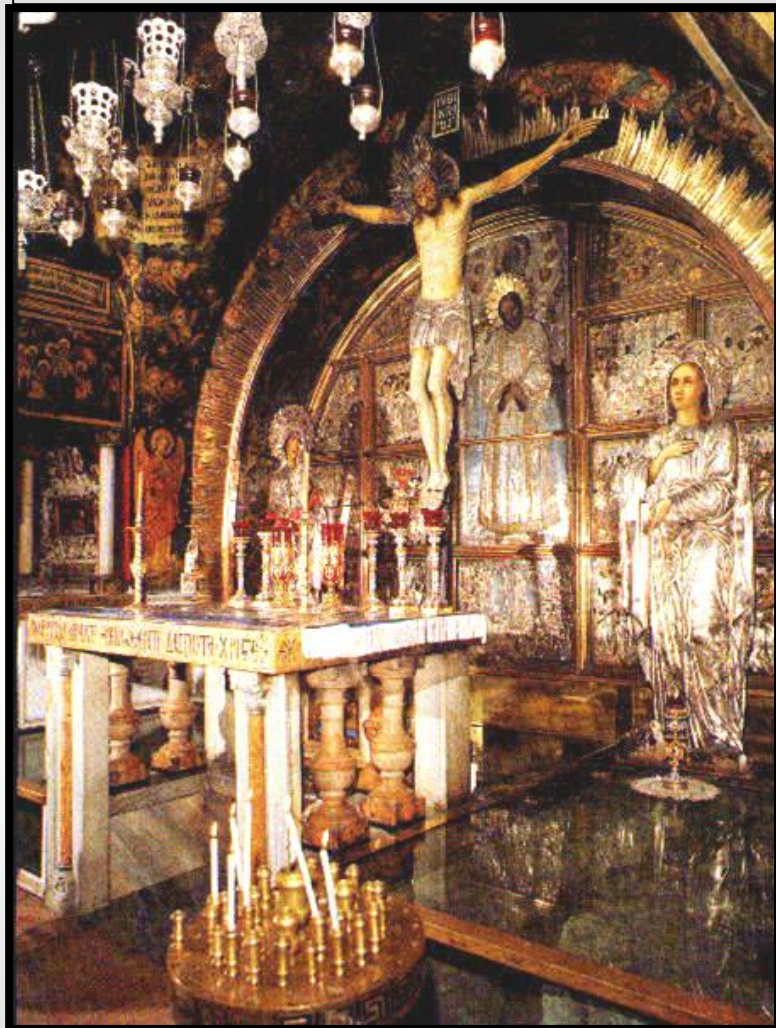
Taj su natpis čitali mnogi Židovi jer mjesto gdje je Isus bio raspet bijaše blizu grada, a bilo je napisano hebrejski, latinski i grčki.

Nato glavari svećenički rekoše Pilatu: "Nemoj pisati: 'Kralj židovski', nego da je on rekao: 'Kralj sam židovski.'"

Pilat odgovori: "Što napisah, napisah!"

(Iv 19,19-22)

12. Isus umire na križu

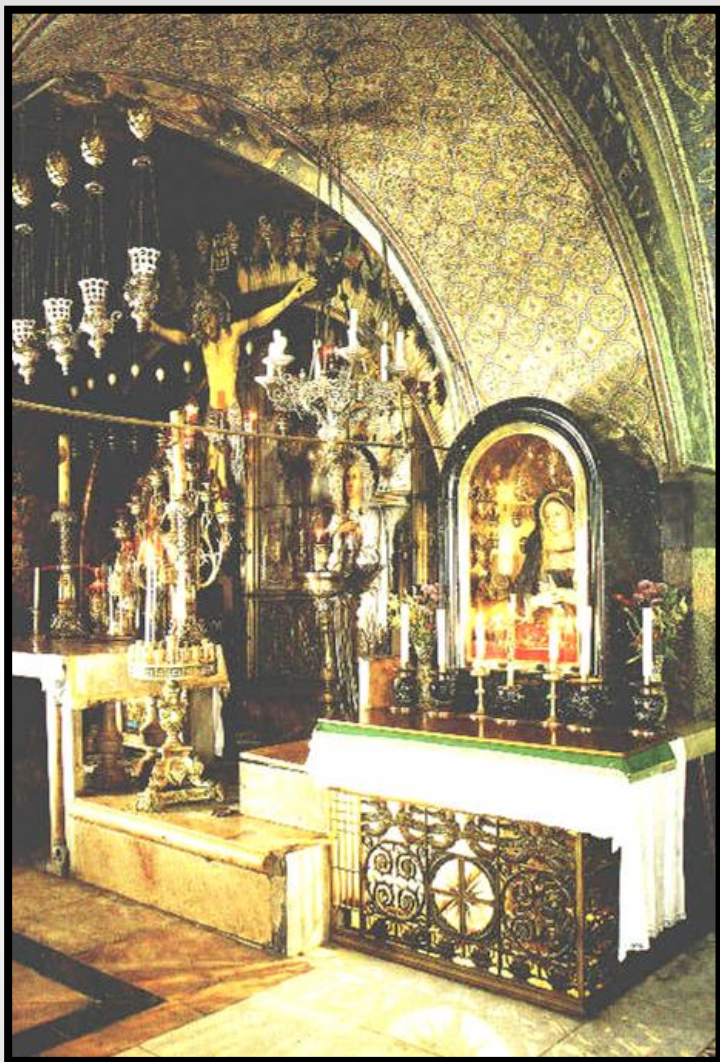

Mjesto Isusovog križa

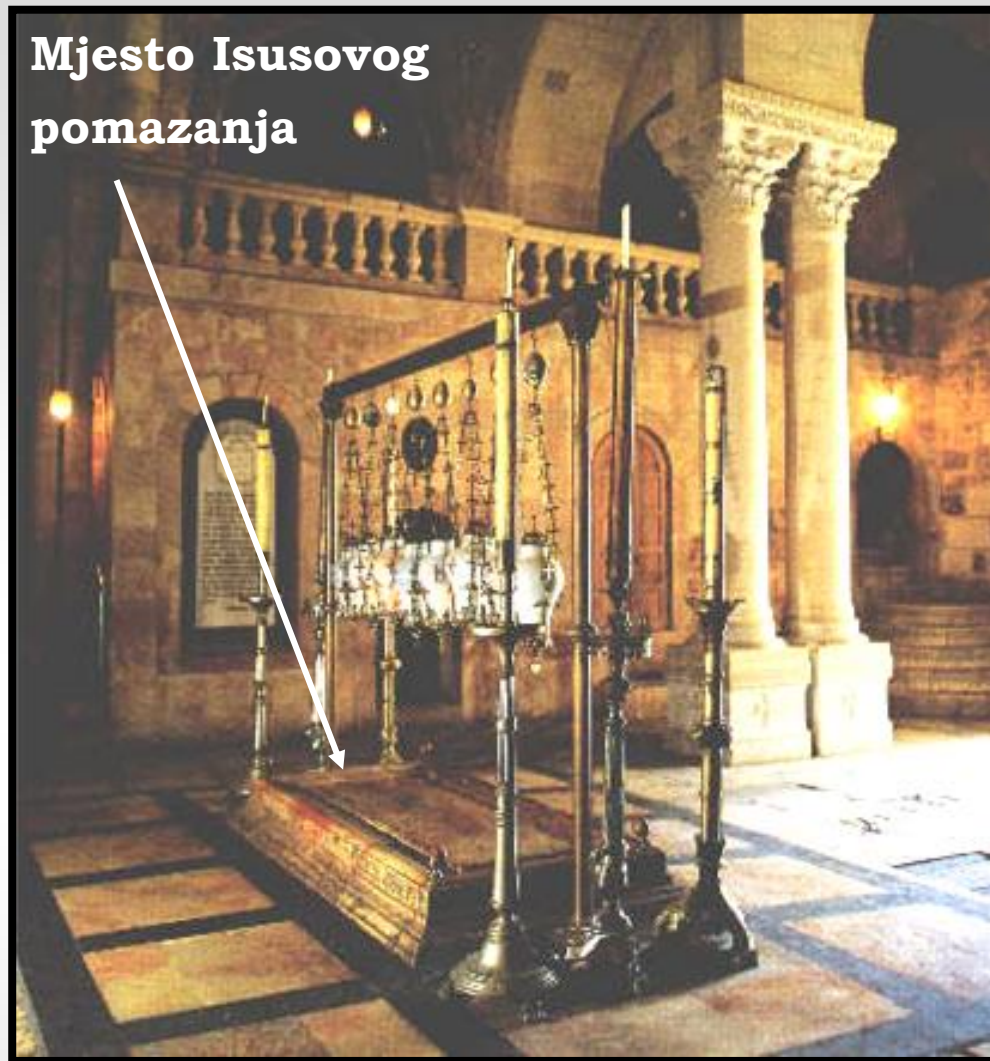
Bijaše već oko šeste ure kad nastala tama po svojoj zemlji - sve do ure devete, jer sunce pomrča, a hramska se zavjesa razdrije po sredini. I povika Isus iza glasa: "Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj!" To rekavši, izdahnu.

(Lk 23,44-46)

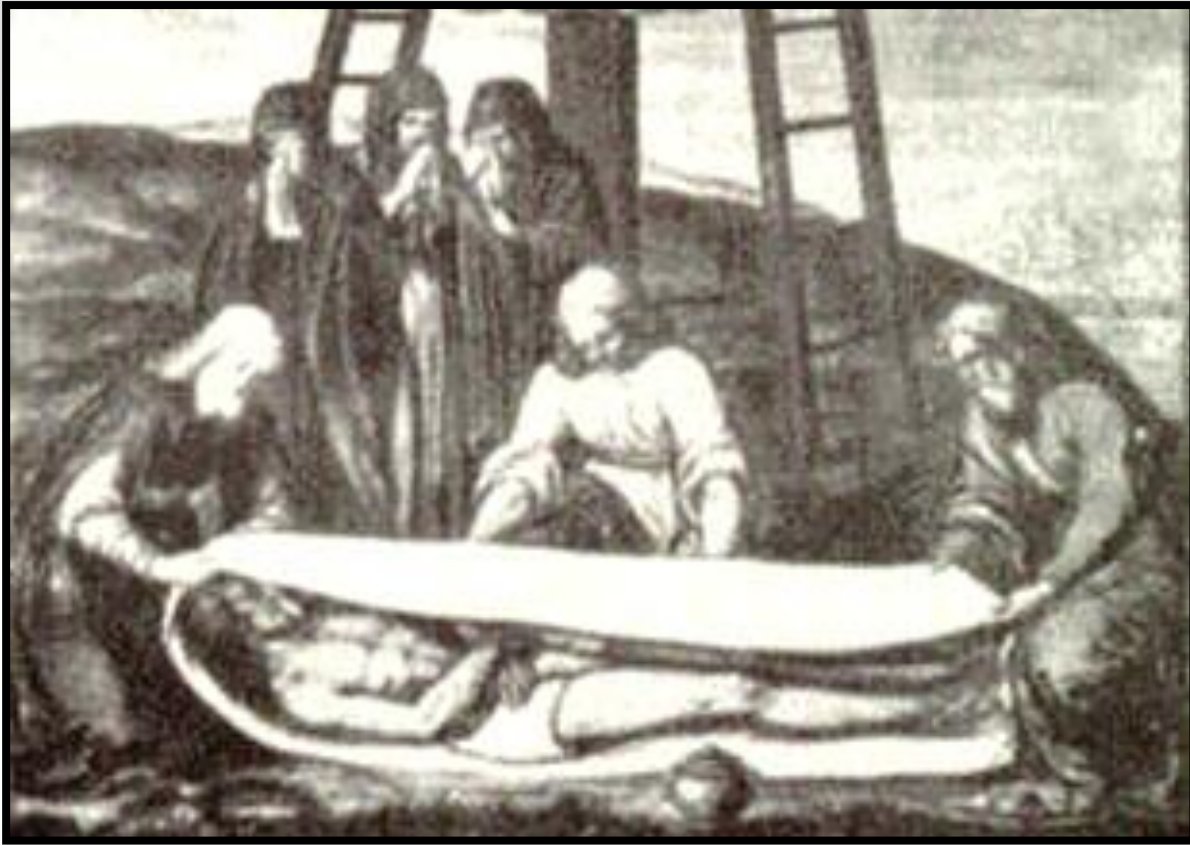
13. Isusa skidaju s križa

Mjesto Isusovog pomazanja

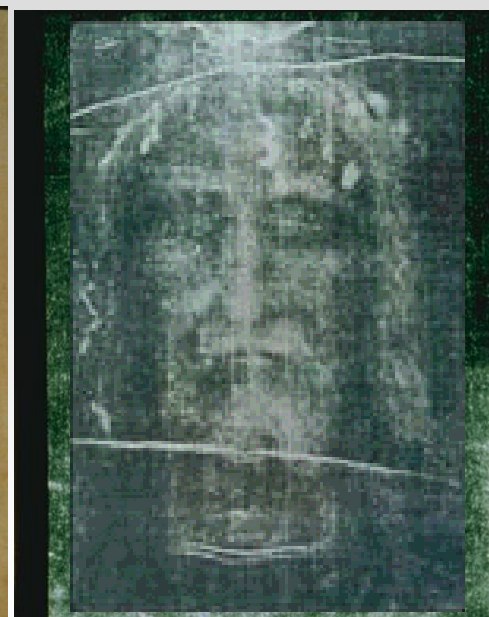
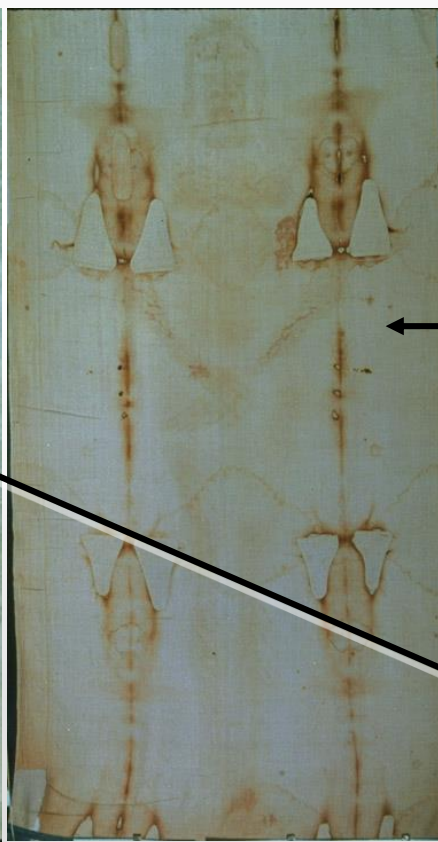
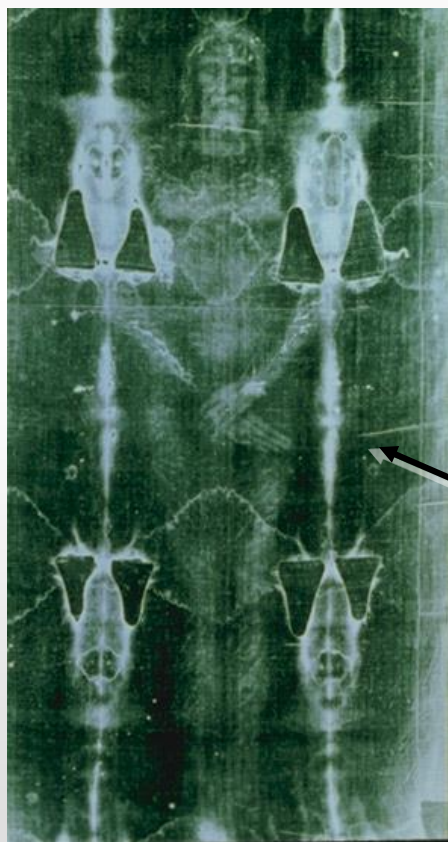
Nakon toga Josip iz Arimateje, koji je - kriomice, u strahu od Židova – bio učenik Isusov, zamoli Pilata da smije skinuti tijelo Isusovo. I dopusti mu Pilat. Josip dakle ode i skine Isusovo tijelo. (Iv 19,38)

A dođe i Nikodem - koji je ono prije bio došao Isusu noću - i donese sa sobom oko sto libara smjese smirne i aloja. Uzmudakle tijelo Isusovo i poviju ga u povoje s miomirisima, kako je u Židova običaj za ukop.

(Iv 19,39-40)

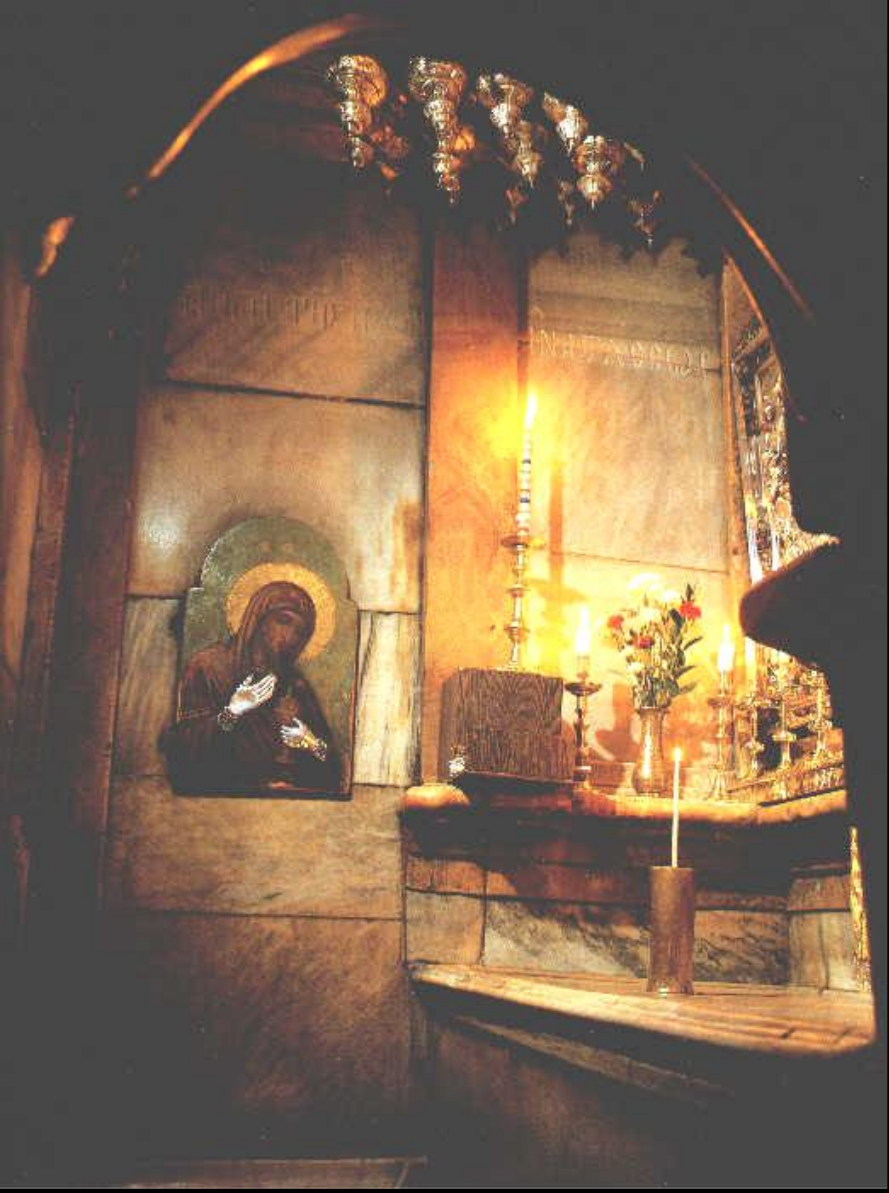
Torinsko platno

**Originalni
izgled**

Negativ

14. Isusa polažu u grob

Josip kupi platno, skine tijelo i zavije ga u platno te položi u grob, koji bijaše izduben iz stijene. I dokotrlja kamen na grobna vrata. (Mk 15,46)

A na mjestu gdje je Isus bio raspet bijaše vrt i u vrtu nov grob u koji još nitko ne bijaše položen. Ondje dakle zbog židovske Priprave, jer grob bijaše blizu, polože Isusa.

(Iv 19,41-42)

**A anđeo progovori
ženama:
"Vi se ne bojte!
Ta znam:
Isusa Raspetoga
tražite!
Nije ovdje!
Uskrsnu kako reče.
(Mt 28, 5-6)**

**Odgovori mu Toma:
"Gospodin moj i Bog moj!"**

**Reče mu Isus:
"Budući da si me vidio, povjerovao si.**

**Blaženi koji ne vidješe,
a vjeruju!"**

(Iv 20, 28-29)

**Tko ne uzme svoga križa
i ne pođe za mnom,
nije mene dostojan.**

(Mt 10,38)

**I evo,
ja sam s vama
u sve dane –
do svršetka svijeta.**

(Mt 28,20)

